

БРЭСТ.

А на заходняй мяжы...

Зазірнем у мінулае. 28 мая 1886 года адбылося ўрачыстае адкрыццё вакзала ў Брэсце, на якое нават прыбыў цар Аляксандр III з царыцай Марыяй Фёдаравнай і царэвічам Міка-

ленні рускіх войскаў, пазней ён быў адноўлены.

У пачатку Вялікай Айчыннай вайны абаронцы вакзала геранічна абаранялі будынак. У падземеллі хаваліся і сотні паса-

пра адвагу абаронцаў Брэсцкай крэпасці, але, на жаль, не ўсе дагэтуль ведаюць пра герояў Брэсцкага вакзала. Толькі ўявіце, немцы ўжо ўзялі Мінск, а яны працягвалі весці сваю вайну

«БАЦЬКАЎШЧЫНА»

Тры вакзалы — адна на ўсіх

Вольга СВІРЫДОВІЧ

Сёлета Міністэрства інфармацыі сумесна з лаўрэатам прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне» Уладзімірам Ліхадзедавым рэалізуе ўнікальны праект пад назвай «Бацькаўшчына», прымеркаваны да Года гістарычнай памяці. Праект ставіць перад сабой вельмі важную задачу, якая адпавядае выклікам сучасных рэалій, — вывучыць, захаваць і папулярызаваць гістарычную спадчыну беларускага народа.

Рэдакцыя газеты «Заря» падтрымала і прапануе чытачам бліжэй пазнаёміцца ўпершыню даведацца пра багатую ўнікальную гісторыю Брэстчыны. Напрацягу года на сайце і ў друку размешчаны архіўныя матэрыялы, музейныя экспазіцыі, публікацыі, прысвечаныя роднаму краю. Гэтыя публікацыі, прысвечаныя роднаму краю, калі вы будзеце ў сферах: культуры і вытворчасці, гандлю і прамысловасці, гісторыі помнікаў і храмаў. Разам мы прасочым, як развіваўся і развіваецца наш краі, ледзячы на сваю багатую гісторыю, ён у

годах тут праходзіла маштабная рэканструкцыя пасажырскага комплексу, якая закранула будынкі, інжынерныя камунікацыі, прылеглыя тэрыторыі і пуцявую інфраструктуру. З'явіліся паркоўкі, цэнтральная зала чакання на 240 пасадачных месцаў, зала пагранічнага кантролю і мытнага афармлення, зала павышанай камфортнасці нумары алпачынку

БАРАНАВІЧ

Паравоз як сілы імпульс да

ходныя мяжы Гасіскай імперыі быў пабудаваны ў выглядзе сярэднявечнага замка і лічыўся адным з самых прыгожых на яе тэрыторыі.

Нягледзячы на тое, што ў 1915 годзе, падчас Першай сусветнай вайны, будынак вакзала моцна пацярпеў пры адступ-

ленні ўвагі перадаваўся немцам. Вакзал быў адным з участкаў адчайнага супраціўлення ворагам. Па наяўных дадзеных, у падвалах вакзала ўвечары 22 чэрвеня знаходзіліся каля 70 чалавек. Абарона доўжылася да 29 чэрвеня.

Здаецца, усім нам вядома

ста года пераход паміж Варшаўскім і Маскоўскім бакамі вакзала. Час ад часу там з'яўляюцца свежыя кветкі ў гонар загінуўшых герояў.

Той вакзал, якім мы бачым яго зараз, быў пабудаваны ў 1953 – 1957 гадах па загадзе Іосіфа Сталіна. У 2009 – 2014

і падземны пераход паміж Варшаўскім і Маскоўскім бакамі вакзала.

За час свайго існавання вакзал сустрэкаў шмат асоб сусветнага маштабу: імператары Аляксандр III, Мікалай II, Леў Троцкі, Юзэф Пілсудскі, Іосіф Сталін, Мікіта Хрушчоў, Клімент Варашылаў, Жорж Пампіду, Рауль Кастра, Кім Ір Сэн, Уладзімір Высоцкі.

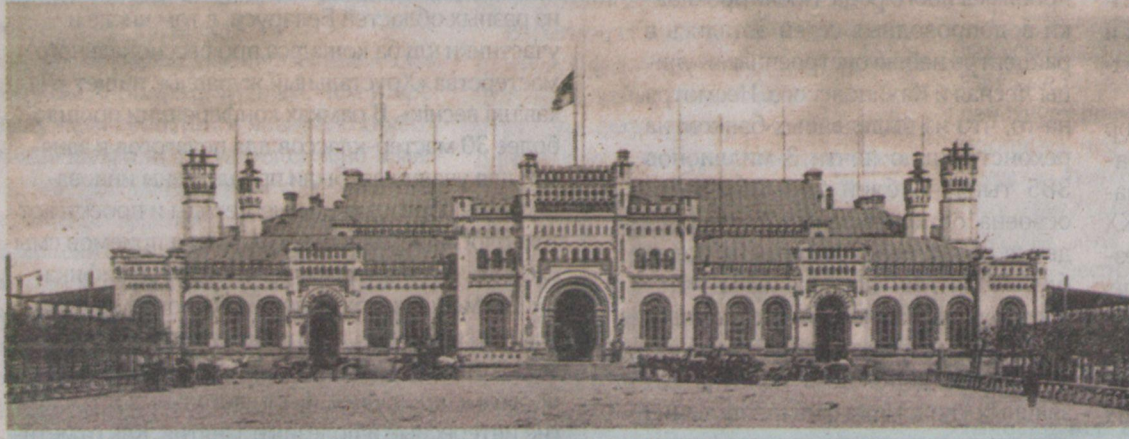
Вакзал у горадзе над Бугам і сёння ўражвае веліччу і цікавіць як гасцей горада, так і беларасцейцаў. Дарэчы, больш падрабязна даведацца пра яго гісторыю магчыма ў гісторыка-палітычным музеі станцыі Брэст-Цэнтральны, вярта і абавязкова наведаць музей чыгуначнай тэхнікі. А мы едзем далей...

У 1884 годзе была дабудавана Вільня злучыла гэтую мясцовасць з Прыбалтыка Баранавічы ў чыгуначны вузел, які ма сёння як Баранавічы-Цэнтральныя і Баранавічы-Палескія.

Наступны пункт прызначэння нашага чыне – станцыя Баранавічы-Палескія. гісторыю і аказаў вялікі ўплыў на разв насельніцтва горада вобласці.

За тры кіламетры ад станцыі Баранавічы з'явілася станцыя Новыя Баранавічы, якая пазней стала называцца Баранавічы-Палескія. Будынак пасажыраў быў узведзены драўляны будынак пасажыраў часу Баранавічы імкліва развіваюцца, потым і горадам. Паміж станцыямі Баранавічы Маскоўска-Брэсцкай дарогі буд

ПЧЫНА»

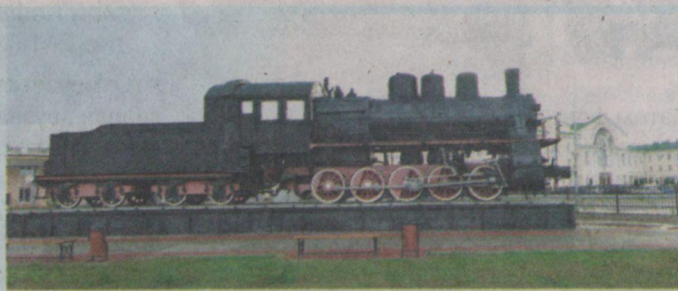
Тры лёсы і... гісторыя

ю захапляльнага праекта а для кагосьці мажліва ую гістарычную спадчыну старонках газеты будуць а фатаграфіі, журналісцкія цэнтры ўвагі будуць знары і адукацыі, транспарту а таксама архітэктурныя дзяняўся наш рэгіён і, нягж маладзее ды прыгажэе

з кожным годам. Вядома ж, немагчыма на старонках выдання размясціць ўсе матэрыялы, якія не адзін год збіралі гісторыкі і краязнаўцы, а цяпер беражліва захоўваюць музейныя работнікі. Таму ў першую чаргу мы ставім перад сабой мэту зацікавіць вас, паважаныя чытачы, вывучэннем гісторыі і сучаснасці нашай Брэстчыны. Праект «Бацькаўшчына» рэалізуецца «Зарей» пры падтрымцы Брэсцкага абласнога краязнаўчага музея.

Спадзяемся, гэта будзе захапляльная вандроўка. І яна ўжо пачалася... з Брэсцкага чыгуначнага вакзала, які з'яўляецца адной з візітных картак горада над Бугам.

Ы.
мвал горада
развіцця

ПІНСК. Чыгуначныя майстэрні на Палессі і перайманне вопыту амерыканскіх калег

Наступны прыпынак – Пінск. 1 ліпеня 1882 года тут ва ўрачыстай абстаноўцы адбылася закладка вакзала Пінскай чыгуначнай станцыі. Ён быў пабудаваны хутка, за адно лета. 9 лістапада 1882 года адкрыўся пасажырскі і таварны рух. Палескія

Айчынная вайна таксама пакінула свой след у гісторыі вакзала. Будынак быў разбураны не цалкам, але спатрэбілася шмат сіл і сродкаў для яго аднаўлення.

Сучасны вакзал чыгуначнай станцыі Пінск уведзены ў эксплуатацыю

венская чыгунка, якая трайна, ператварыўшы ў станцыю, вядомыя вавічы-Палескія.

і вакзал мае цікавую другую па колькасці

Маскоўска-Брэсцкай чы Вільна-Ровенскай і вавічы-Палескія. Тут жага вакзала. З гэтага ювяцца мястэчкам, а вавічы-Палескія і Барада злучальная ветка.

У 1899 годзе драўляны будынак заменены цагляным, абсталяваным паравым ацяпленнем. Са жніўня 1914 года ў перыяд Першай сусветнай вайны на працягу года ў Баранавічах размяшчалася Стаўка Вярхоўнага галоўнакамандуючага, якую некалькі разоў наведваў імператар Мікалай II.

У час Вялікай Айчыннай вайны вакзал станцыі Баранавічы-Палескія быў разбураны. Пасля вызвалення горада ў 1944 годзе пачаліся аднаўленчыя работы. У знак прызнання заслуг чыгункі ва ўтварэнні горада на гербе Баранавіч змешчаны паравоз, а на прывакзальнай плошчы вакзала Баранавічы-Палескія ўстаноўлены паравоз-помнік.

У залах баранавіцкага музея чыгункі прадстаўлены гістарычныя дакументы, фотаматэрыялы, макеты тэхнікі, карціны, службовая форма і іншыя экспанаты, якія адлюстроўваюць працу і побыт чыгуначнікаў.

намічнаму развіццю палесся. у пінску размясціліся Галоўныя майстэрні Палескай чыгункі, на той момант лепшыя на тэрыторыі Беларусі і адны з лепшых у Расійскай імперыі.

Поспехі пінскіх чыгуначных майстроў шмат у чым звязаны з імем энергічнага інжынера і практыка чыгуначнай справы Сяргея Міхіна, які быў прызначаны начальнікам Галоўных майстэрняў Палескіх чыгунк. У канцы 1893 года па ініцыятыве міністра шляхоў паведамлення ён быў камандзіраваны ў Амерыку для азнаямлення з чыгуначнай практыкай у Паўночна-Амерыканскіх Штатах, якую ён выкарыстаў у працы Пінскіх чыгуначных майстэрняў.

У гады Першай сусветнай вайны будынак вакзала быў разбураны, затым у 1937 годзе адноўлены. Вялікая

былося 25 красавіка 2007 года ва ўрачыстай абстаноўцы ў прысутнасці супрацоўнікаў, кіраўнікоў розных прадпрыемстваў, грамадзян горада Пінска. Пасляваенны двухпавярховы будынак Пінскага вакзала зведаў чарговыя сур'ёзныя архітэктурныя змены і атрымаў яшчэ адзін дадатковы паверх. Унутраная планіроўка ў новым вакзале засталася прыкладна такой, як і ў старым.

Як бачна, тры ўзгаданыя вакзалы прайшлі вельмі нялёгкі шлях даўжынёй амаль у паўтара стагоддзя, бачылі розныя перыяды гісторыі, аднак нягледзячы ні на што, змаглі захаваць сваю ўнікальнасць і непаўторнасць. І такіх месцаў і знакавых аб'ектаў на Брэстчыне шмат, таму мы з вамі едзем далей. Працяг будзе...

Фота Валерыя КАРАЛЯ, Вячаслава ІЛЬЯНКОВА, Барыса НАВАГРАНА і з архіва абласнога краязнаўчага музея